



# คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (หลักสูตร 64)

## รายวิชา

- การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1)
- การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2)
- การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3)

## คำนำ

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 4 ปี) ให้กับทุกสาขาวิชา เพื่อให้เป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในหมวดมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องผ่านการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ระหว่างเรียน ก่อนออกไปปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ ซึ่งหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มุ่งเน้นให้นักศึกษาต้องฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ต้องมีการวางระบบที่ชัดเจน และสร้างความเข้าใจต่อระบบร่วมกันของบุคคลที่เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ ทั้งสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ รวมถึงนักศึกษาด้วย จึงจะช่วยให้การดำเนินงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือสำหรับนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ใช้เป็นแนวดำเนินงานในการปฏิบัติงานวิชาชีพรูระหว่างเรียนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ซึ่งเนื้อหาของเอกสารฉบับนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญของรายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3) ซึ่งรวบรวมไว้ในเล่มเดียวกัน เพื่อเป็นการวางระบบและสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการปฏิบัติที่ชัดเจนของนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องฝ่ายต่างๆ โดยเน้นการสังเกตบริบททั่วไปของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งการทดลองปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูฉบับนี้ จะเป็นแนวทางและช่วยทำให้การจัดการเรียนการสอน รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1-3 เป็นไปอย่างถูกต้อง เกิดประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในรายวิชา และของหลักสูตร หากมีจุดบกพร่องและข้อเสนอแนะใดๆ งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ขอนำไปเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู  
คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

## สารบัญ

	หน้า
คำนำ .....	ก
สารบัญ .....	ข
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1) .....	1
<b>ส่วนที่ 1</b> ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	2
<b>ส่วนที่ 2</b> แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship1)	6
<b>ส่วนที่ 3</b> บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	9
<b>ส่วนที่ 4</b> แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1).....	18
<b>ส่วนที่ 5</b> การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Internship 1)	21
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2) .....	22
<b>ส่วนที่ 1</b> ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	23
<b>ส่วนที่ 2</b> แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2)	27
<b>ส่วนที่ 3</b> บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	30
<b>ส่วนที่ 4</b> แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2).....	39
<b>ส่วนที่ 5</b> การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Internship 2)	42
รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3) .....	43
<b>ส่วนที่ 1</b> ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	44
<b>ส่วนที่ 2</b> แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3)	48
<b>ส่วนที่ 3</b> บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู.....	51
<b>ส่วนที่ 4</b> แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3).....	61
<b>ส่วนที่ 5</b> การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Internship 3)	64

รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1  
(Internship 1)

## ส่วนที่ 1

### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

---

#### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงาน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีทักษะในด้านต่างๆ พอที่จะรับผิดชอบในด้านการสอน โดยกำหนดให้การฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมีมานานแล้ว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2460 ได้มีระเบียบประกาศให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่สอบไล่ได้ประโยคครูทั้งชายและหญิง โดยมีเกณฑ์ข้อหนึ่ง คือ ได้ฝึกสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี การฝึกสอนเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูและเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะว่าเป็นการเอาทฤษฎีที่เรียนในชั้นกับการปฏิบัติจริงมาบรรจบกันว่าจะปฏิบัติจริงๆ ได้หรือไม่

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี มิใช่การผลิตนักวิชาการครูให้มีความสามารถเฉพาะด้านทฤษฎีเท่านั้น นอกจากนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ยังเป็นการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาครู โดยการนำเอาความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองใช้ในสภาพความเป็นจริง มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูที่ดีในอนาคต

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายอย่างถูกต้อง คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดและดำเนินงานประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

1. ได้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับนักเรียน
2. ได้ศึกษาการจัดการและบริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
3. ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียนและคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นรายๆ ไป
4. ได้ทดลองปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา และรู้จักยืดหยุ่นบ้าง โดยอาศัยปัญหาที่เกิดขึ้นและความจริงที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรากฐาน
5. ปรับตัวให้เข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู
6. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกสอน นักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นในสถาบันฝึกสอน

7. เผยแพร่เกียรติคุณและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และของนักศึกษาเอง โดยยึดมั่นในการทำความดี ในด้านการปฏิบัติงาน และการปรับตัวให้เข้ากับครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในโรงเรียน

8. ดำเนินงานภายใต้ระเบียบข้าราชการครู และการนิเทศของทางสถาบันฝึกสอนและทางคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา

9. ส่งเสริมความเจริญงอกงามส่วนบุคคลของตัวเอง (Personal Growth) เพราะในการช่วยให้ผู้อื่นเจริญเติบโตขึ้น นักศึกษามีโอกาสช่วยตนเองได้อย่างมากด้วย

10. แสดงความเป็นผู้นำในชั้นที่ฝึกสอน โดยการทำหน้าที่เป็นครูของนักเรียนและขณะเดียวกันก็ได้แสดงความเป็นผู้ร่วมงานที่ดี โดยช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนทำหน้าที่สอนนักเรียน

11. ได้ศึกษาความเข้มแข็งและความอ่อนแอในเรื่องบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน

12. ได้ฝึกตัวให้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการเตรียมงานและรู้จักแบ่งเวลาการทำงานได้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู จากทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องและเป็นไปแนวเดียวกัน คือ ต้องการให้นักศึกษา นักศึกษา ได้นำความรู้ความเข้าใจจากทฤษฎีที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ โดยนักศึกษานักศึกษาได้ตรวจสอบความสามารถ บุคลิกภาพของตน และทัศนคติของความเป็นครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนออกไปประกอบอาชีพจริง ตลอดทั้งยังต้องการให้นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้รู้จักการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

การผลิตครูให้ได้ครูที่มีคุณภาพนั้น ควรเพิ่มเวลาการฝึกให้นานขึ้นให้สมกับที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิชาชีพชั้นสูงนั้นจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ใช้เวลาศึกษายาวนาน เนื้อหาวิชาเป็นศาสตร์ไม่ใช่ศิลป์ และต้องมีจรรยาบรรณ การผลิตครูต้องมีการฝึกฝนกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีวิญญูณของความเป็นครูอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องสร้างครูขึ้นมาโดยฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดีและเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความรักและศรัทธาในอาชีพ

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องมีการจัดให้นักศึกษานักศึกษาได้เรียนรู้ และ ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา สังเกตการณ์สอน การเป็นผู้ช่วยครู การทดลองสอน การฝึกสอน ซึ่งดำเนินการควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งปีสุดท้ายของการศึกษาตามหลักสูตร โดยเน้นให้เกิดประสบการณ์จากสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางการบริหารงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละสถาบันจะมีความแตกต่างกันออกไป

## การจัดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ประกอบด้วย 3 รายวิชา จำนวนหน่วยกิต 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย

ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1	2(90)
ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2	2(90)
ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3	2(90)

### แนวคิดการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งผลิตและ พัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสามารถโยงศาสตร์ที่เป็นสากล กับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้โดยกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นครูดี มีความรัก เมตตา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ศิษย์ได้มีโอกาสพัฒนาตน เต็มตามศักยภาพ มีความศรัทธา มีอุดมการณ์ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบ และมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู

2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นเก่ง มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. เพื่อผลิตครูให้มีความเป็นไทย โดยมีความสำนึกและตระหนักในความเป็นไทย ชื่นชม รักษา ถ่ายทอดเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม มีจิตที่เป็นสาธารณะและเป็นประชาธิปไตย

### จุดประสงค์การจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรที่สอนได้อย่างแจ่มแจ้งและ กว้างขวางจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนเป็นพื้นฐาน สำหรับนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

## วิธีการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

### 1. การศึกษาและสังเกต

การศึกษาและสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริง โดยการไปดู ฟัง ไปซักถาม และไปสังเกตเรื่องที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 2. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์จริง โดยการไปช่วยปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ทั้งสามขั้นนี้ รวมเวลาในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา



## ส่วนที่ 2

### แนวการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เป็นรายวิชาการปฏิบัติงานวิชาชีพ รายวิชาหนึ่งในจำนวน 4 รายวิชา ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผนและศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยน ประสพการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร ซึ่งมีขอบข่ายของแนวการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ดังนี้

### คำอธิบายรายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

2(90)

#### Internship 1

แนวคิดทฤษฎี องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู งานครู อุดมการณ์ความเป็นครู ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังเกตนักเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้: ผู้เรียนสามารถ

- 1.ให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตผู้เรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากรสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา
- 2.วิเคราะห์และนำเสนอความรู้จากสภาพการณ์จริงจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี องค์ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู งานครู อุดมการณ์ความเป็นครู
- 3.เขียนสรุปผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และรายงานผลการปฏิบัติงานในรูปแบบสื่อสร้างสรรค์ได้

### แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2(90 ชั่วโมง)

#### ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. รู้และเข้าใจการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. รู้และเข้าใจงานในหน้าที่ครูผู้สอนและครูประจำชั้น
4. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียน
5. รู้และเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. รู้และเข้าใจการเลือกและการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
7. รู้และเข้าใจการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

8. รู้และเข้าใจการบริหารจัดการในชั้นเรียน
9. รู้และเข้าใจการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

### ลักษณะวิชา

รายวิชาบังคับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

### สาระการเรียนรู้

1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
10. การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปฏิบัติหน้าที่ครู

### การจัดการเรียนรู้

1. การปฐมนิเทศ
2. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมเป็นครูผู้ช่วยครู
3. การเขียนรายงานการศึกษาสังเกต
4. การสัมมนา

### สื่อการเรียนการสอน

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
2. แบบบันทึกประจำวัน
3. แบบประเมินผล

### การประเมินผล

เกณฑ์น้ำหนักการประเมินคะแนนของผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คะแนน
2. ครูพี่เลี้ยง 30 คะแนน
3. อาจารย์นิเทศก์ 50 คะแนน

## 4. งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 คะแนน

## เกณฑ์ระดับคะแนน

A	มีระดับคะแนน	80 – 100	คะแนน
B+	มีระดับคะแนน	75 – 79	คะแนน
B	มีระดับคะแนน	70 – 74	คะแนน
C+	มีระดับคะแนน	65 – 69	คะแนน
C	มีระดับคะแนน	60 – 64	คะแนน

---

D+	มีระดับคะแนน	55 – 59	คะแนน
D	มีระดับคะแนน	50 – 54	คะแนน
F	มีระดับคะแนน	0 – 49	คะแนน

หมายเหตุ: ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1  
ใหม่

## ปฏิทินการปฏิบัติงาน การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

วันที่/สัปดาห์	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1	- เข้าพบผู้บริหารโรงเรียน และสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษา - วางแผนการเก็บข้อมูลกับครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย - ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 2	ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 3	ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด - นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม - แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์ - นักศึกษานำแบบบันทึกต่างๆ ให้ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงลงนาม - ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	- นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม - แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	ส่งรายงานผลการปฏิบัติงาน
งานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	นำเสนอผลงานสร้างสรรค์และประเมินผลงานสร้างสรรค์

## ส่วนที่ 3

### บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผน และศึกษา ผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผล การศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยง ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร การบันทึกผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครู เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ และคนงานต่างๆในสถานศึกษา ตลอดจน เข้าใจการทำงานร่วมกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ดังนั้น การทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ขั้นการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ก็จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1 ของนักศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

#### บทบาทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในส่วนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู และแนวการปฏิบัติตนข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังต่อไปนี้

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมี เพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญ สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการ ประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมา ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

**1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

(ก) **มาตรฐานความรู้** ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษา ในการ

วิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ

เรียนรู้

(4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

(5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ

การศึกษา

(6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

(ข) **มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ** ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตาม

หลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

(1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน

(2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

**2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน** ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) **การปฏิบัติหน้าที่ครู**

(1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

(2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่

เข้มแข็ง

(3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

(4) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

(5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(ข) **การจัดการเรียนรู้**

(1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถ

พัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกรรม

(3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผล

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

(4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดย

ตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

- (5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ
- (ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน**
- (1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- (3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- (4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

### 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน ได้แก่

- (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
- (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ
- (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
- (5) จรรยาบรรณต่อสังคม

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

### หน้าที่ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### หน้าที่ต่อสถานศึกษา

1. ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เช่น การลงเวลาไป-กลับ การลาป่วย การลาภารกิจส่วนตัว การแต่งกาย และการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นต้น
2. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
3. ต้องศึกษาให้เข้าใจในความหมายและนโยบายของสถานศึกษา
4. ต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
5. ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามความสามารถ
6. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา
7. ต้องประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

#### หน้าที่ต่อครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย

1. ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย
2. ต้องปรึกษาครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน

#### หน้าที่อื่นๆ (หน้าที่ของนักศึกษาในฐานะผู้ช่วยครู)

1. รับการปฐมพยาบาลจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์และโรงเรียนซึ่งเป็นสถานฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูตามลำดับ
2. ศึกษารายละเอียดในคู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู และเอกสารอื่นที่งานฝึกวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติม
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อขออนุญาตศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน และพูดคุยทำความเข้าใจขอข่างานในหน้าที่ของนักศึกษาผู้ช่วยครู
4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในความดูแลของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและเรียบร้อย
5. ปรึกษาหรือรับคำแนะนำในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานจากครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์
6. ปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะและการปฏิบัติตนด้านต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นครู
7. บันทึกผลการปฏิบัติงาน และเขียนรายงานผล ส่งให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตรวจอย่างสม่ำเสมอ ตามเวลาที่นัดหมาย
8. ร่วมประชุมสัมมนาตามที่โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์กำหนด

9. บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันในรายงานการปฏิบัติงานประจำวันที่งานฝึกวิชาชีพครูจัดทำ การปฏิบัติตนขณะศึกษาสังเกตงานวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่นักศึกษาสายครุศาสตร์ควรตระหนักและศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาและยังเป็นการฝึกประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประกอบวิชาชีพครูที่ดีในขั้นต่อไป

### การปฏิบัติของนักศึกษาขณะศึกษาสังเกตงานในวิชาชีพครู

นักศึกษาต้องพัฒนาตนและปฏิบัติในเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ให้เข้าใจและปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด
2. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล มีความสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะกับอาจารย์หรือบุคลากรในหน่วยงานทุกคน ให้ความเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน/หน่วยฝึกงานตามความเหมาะสม
3. การแต่งกายให้แต่งกายตามระเบียบการแต่งกายของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน/หน่วยฝึกงาน เสมือนเป็นครูหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งในหน่วยงาน และรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน/หน่วยฝึกงานแห่งนั้น
5. มีความสนใจกระตือรือร้นต่องานในหน้าที่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ โดยการพิจารณาด้วยตนเอง หรือปรึกษาครูพี่เลี้ยงแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ
6. เต็มใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอื่นของโรงเรียน นอกเหนือจากงานในหน้าที่รับผิดชอบ
7. ละเว้นการวิจารณ์โรงเรียน/หน่วยฝึกงานหรือบุคลากรที่ตนเกี่ยวข้องที่ตนปฏิบัติในทางเสื่อมเสีย
8. ไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เช่น เสพเครื่องทองของเมา เล่นการพนัน ประพฤติในทางชั่วสาวเที่ยวเตร่ไปในสถานที่และในเวลาที่ไม่เหมาะสม
9. ต้องมีความสามัคคี กลมเกลียวไม่ทะเลาะกัน
10. ใช้เวลาว่างให้คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. ปฏิบัติตามคำตักเตือนและคำแนะนำของผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และตามคำชี้แจงการปฏิบัติงานในเอกสารการฝึกประสบการณ์อย่างเคร่งครัด

### บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์ มี 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทน
- 2) ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกประสบการณ์แก่นักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) กรรมการนิเทศก์ หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับคำแนะนำคำปรึกษา และ



การดูแลช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนในวงกว้าง อันจะช่วยให้การฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

## 2. บุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ มี 2 กลุ่ม คือ

1) คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ อันได้แก่ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา รองคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย ผู้ช่วยคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นตัวแทนดูแลในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2) อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์นิเทศก์จากคณะ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษา

### บทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย

#### 1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

##### 1.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1) ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาในเรื่องบุคคล สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ของโรงเรียน

2) สังเกต สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำในด้านความประพฤติและการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์ฯ

3) ให้การคุ้มครอง ดูแลนักศึกษาในด้านที่พักอาศัย และความปลอดภัย

4) นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในชุมชน

5) วัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแนวทางการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

##### 1.2 บทบาทต่อครูพี่เลี้ยง

1) เลือกสรรบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง

2) สอดส่องดูแลครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ให้เอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิด

3) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์กับครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

4) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ครูพี่เลี้ยงเมื่อมีปัญหาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

### 1.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการฝึกประสบการณ์  
ของนักศึกษา
- 2) รายงานอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- 3) ให้ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) แจ้งผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุดการฝึก

## 2. บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

### คุณสมบัติของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยง ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (กรณีจบสาขาวิชา) หรือมีประสบการณ์  
ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี (กรณีจบสาขาวิชาอื่น) และปัจจุบันปฏิบัติการสอนในวิชานั้น
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู
4. หากมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 สามารถเป็นครูพี่เลี้ยงได้ทั้งข้าราชการ หรืออัตราจ้าง

### บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

#### 2.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. แนะนำนักศึกษาแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน
2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. สานิตการสอน แนะนำ และทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
5. ปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ  
ของนักศึกษา
6. วัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอน
7. ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้เหมาะสม
8. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา
9. ประเมินผลและร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

#### 2.2 บทบาทต่อโรงเรียน

1. รับนโยบายและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการให้การฝึกประสบการณ์  
วิชาชีพครูแก่นักศึกษา
2. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
3. ติดต่อกับประสานระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน
4. ให้ข้อมูลและผลการนิเทศนักศึกษาแก่ทางโรงเรียน

5. ส่งผลการประเมินการฝึกของนักศึกษา และร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางโรงเรียน

### 2.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

1. ร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
2. แจ้งอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักศึกษา
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัย
4. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 3. บทบาทหน้าที่ของกรรมการนิเทศก์

กรรมการนิเทศก์เป็นบุคลากรที่โรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับคำแนะนำช่วยเหลือด้านต่างๆ ในวงกว้างขึ้น ดังนั้น กรรมการนิเทศก์จึงมีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับครูพี่เลี้ยงนั่นเอง

### 4. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย

#### คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ที่จะออกนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี

#### บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

1. นิเทศนักศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง
2. พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะอย่างสม่ำเสมอ
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆ ของนักศึกษา
4. พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบนโยบายของโรงเรียน และสร้างสัมพันธภาพอันดีตามโอกาสอันสมควร
5. เข้าร่วมสัมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อนักศึกษา
6. ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครูพี่เลี้ยง

อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

#### 4.1 บทบาทต่อโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์

- 1) ประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2) ร่วมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเมื่อการสอนและงานด้านต่างๆ ของนักศึกษามีปัญหา และร่วมกันวางแผนงานด้านต่างๆ ด้วย
- 3) ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่บุคลากรในโรงเรียน
- 4) ประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องติดตามการประพฤติตนของนักศึกษา

#### 4.2 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 1) เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาทั้งในด้านการสังเกต การปรับตัวและความประพฤติทั่วไป
- 2) ควบคุมดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติตนของนักศึกษา
- 3) ประเมินผลการสอนของนักศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดไว้

#### 4.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์
- 2) ร่วมประชุมวางแผนกับคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) ศึกษาทำความเข้าใจงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อมหาวิทยาลัย

### 5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย
- 2) ร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น กำหนดการต่างๆ ในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาการจัดตารางนิเทศ เป็นต้น
- 3) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติต่างๆ ก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) ประสานงานระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย
- 5) ประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้การจัดและดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบังเกิดผลดี

## ส่วนที่ 4

### แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

นักศึกษาที่ออกไปการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จะต้องปฏิบัติงานไปพร้อมกัน  
ใน 2 ลักษณะ คือ

1. งานการศึกษาและสังเกต เป็นการหาประสบการณ์ทั่วไปในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู โดยวิธีไปดู ไปฟัง ชักถาม ศึกษาเอกสารของโรงเรียน และติดตามสังเกตตามรายการที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด และเขียนรายงานส่งดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของโรงเรียนทุกด้าน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 2
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน	1. สังเกตการปฏิบัติงานสอนของครู จากครูพี่เลี้ยง ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การวัดประเมินผลและการจัดการเรียนการสอน โดยการซักถามและสังเกตการณ์สอนของครูพี่เลี้ยง และงานในหน้าที่ครูผู้สอน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 3
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ศึกษาและสอบถามผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างตามรายวิชาเอก 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 4
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น	1. ศึกษาและสังเกตงานที่ครูผู้สอนประจำชั้นปฏิบัติ และซักถามจากครูพี่เลี้ยง 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 5
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู	1. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 6
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	1. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน ในโรงเรียนตามรายการที่กำหนดให้ ในแต่ละด้านให้ศึกษาว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพอย่างไร และ แสดงออกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนั้น บันทึกผลการสังเกตนักเรียนรายบุคคลอย่างน้อย 3 คน และเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 1 คน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 7

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน	1. ศึกษาและสังเกตการมีส่วนร่วมประจำวัน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 8
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	1. ศึกษาและสังเกตแบบบริการของโรงเรียนด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการ นักเรียน ด้านธุรการ การเงิน และด้านอาคารสถานที่ 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 9
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของชุมชนและสังเกตความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนทุกด้าน อย่างน้อย 1 ชุมชน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 10
10. การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปฏิบัติหน้าที่ครู	1. สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ หรือศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของครู ในโรงเรียน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 11

2. งานการมีส่วนร่วม เป็นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในฐานะผู้ช่วยครู โดยการไปช่วยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานในหน้าที่ครูบางประการที่ไม่ใช่งานสอนโดยตรงตามตารางสอน และเขียนบันทึกเพื่อรายงานการปฏิบัติงานประจำวัน ดังมีรายการปฏิบัติงานดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยครู 1.1 งานธุรการชั้นเรียน - ทำบัญชีเรียกชื่อ/สมุดประจำชั้น - จัดทำข้อมูลสถิติ - บันทึกแบบฟอร์มอื่นๆ	1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจชัดเจนและช่วยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานหรือฝึกปฏิบัติงาน 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.2 งานสนับสนุนการเรียนการสอน ช่วยเตรียมสื่อการสอน, จัดป้ายนิเทศ ช่วยตรวจแบบฝึกหัด ช่วยสอนซ่อมเสริม รายบุคคลหรือกลุ่มย่อย เป็นต้น และ ช่วยเตรียมเครื่องมือวัสดุผลและอื่นๆ	1. ศึกษาแนวปฏิบัติจากครูที่เลี้ยงและช่วยปฏิบัติงานที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ดีที่สุด 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.3 งานการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน - กิจกรรมแนะแนว	1. ศึกษาแนวปฏิบัติงานต่างๆ จากครูที่เลี้ยงและร่วมปฏิบัติงานตามที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ 2. เขียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน

<p>- ชุมนุม ชมรมทางวิชาการ ตามความถนัดและสนใจ</p> <p>- ลูกเสือ เนตรนารี</p>	
---	--

สำหรับงานในส่วนนี้ นักศึกษาต้องเขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันลงในสมุดที่เตรียมไว้ แล้วนำส่งครูพี่เลี้ยงตรวจทุกวันทีไปปฏิบัติงาน ในช่วงเวลาก่อนกลับจากโรงเรียน และส่งอาจารย์นิเทศก์ ตรวจสอบตามกำหนดเวลาที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย ส่วนรายงานตามแบบบันทึกอื่นๆ นั้นจะต้องส่งให้อาจารย์นิเทศก์ตรวจตามกำหนดการที่ศูนย์ฝึกวิชาชีพครูกำหนดนัดหมาย

### 3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยนักศึกษาต้องร่วมสัมมนาเป็นระยะๆ ภายหลังจากได้ศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียนในโรงเรียนแล้วโดยดำเนินการดังนี้

3.1 นำเสนอรายละเอียดของการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ โดยสรุป

3.2 นักศึกษาทำสื่อเพื่อนำเสนอประสบการณ์การฝึกฯ ว่าได้รับความรู้ ประสบการณ์ เรื่องราวอะไรมาบ้าง โดยนำเสนอได้หลายรูปแบบ เช่น รูปเล่มรายงานเชิงวิชาการ สมุดบันทึก หนังสือภาพ การ์ตูนช่อง หนังสือออนไลน์ สื่อออนไลน์ เว็บเพจ เพจ บล็อก วิกิพีเดีย ยูทูบ วารสาร ฯลฯ โดยสามารถผสมผสานวิธีการที่หลากหลายได้ ทั้งนี้ต้องปรึกษาอาจารย์นิเทศก์ถึงแนวทางการนำเสนอด้วย

## ส่วนที่ 5

### การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

---

#### ระเบียบในการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ.2559 กำหนดไว้ว่า การประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

#### หลักการของการประเมินผล

การฝึกประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพครู มีหลักการของการประเมินผลที่ยึดถือ ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านต่างๆ ในการเป็นครู โดยถือว่าการประเมิน เพื่อวินิจฉัยข้อดี และข้อควรปรับปรุงเป็นช่วงๆ หรือเป็นลำดับขั้นต่อนอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาครู ได้ทราบผลการประเมินและการปรับปรุง หรือพัฒนาสมรรถภาพในการเป็นครูได้เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ แล้วจึงมีการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถนั้นๆ ในภายหลัง

2. เป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ โดยการตัดสินผลแต่ละแบบประเมินจะต้องพิจารณาไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

3. เป็นการประเมินสมรรถภาพของนักศึกษาให้ครอบคลุมในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธี และคุณลักษณะ โดยอาศัยผู้ประเมินสองฝ่าย ทั้งฝ่ายของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### จุดประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพครู มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา โดยนักศึกษาครูได้ทราบผลการปฏิบัติและพัฒนาตนเองจนบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เพื่อตัดสินผลรวมของการปฏิบัติวิชาชีพครูในแต่ละขั้นตอน หลังจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถจนน่าพอใจแล้ว

#### หมายเหตุ

1. นักศึกษาต้องแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ให้ถูกต้องตามระเบียบ หรือตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนได้กำหนด ตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. นักศึกษาต้องมีเวลาฝึกประสบการณ์ในหน่วยฝึกไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง



รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2  
(Internship 2)

## ส่วนที่ 1

### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงาน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีทักษะในด้านต่างๆ พอที่จะรับผิดชอบในด้านการสอน โดยกำหนดให้การฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมีมานานแล้ว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2460 ได้มีระเบียบประกาศให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่สอบไล่ได้ประโยคครูทั้งชายและหญิง โดยมีเกณฑ์ข้อหนึ่ง คือ ได้ฝึกสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี การฝึกสอนเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูและเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะว่าเป็นการเอาทฤษฎีที่เรียนในชั้นกับการปฏิบัติจริงมาบรรจบกันว่าจะปฏิบัติจริงๆ ได้หรือไม่

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี มิใช่การผลิตนักวิชาการครูให้มีความสามารถเฉพาะด้านทฤษฎีเท่านั้น นอกจากนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ยังเป็นการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาครู โดยการนำเอาความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองใช้ในสภาพความเป็นจริง มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูที่ดีในอนาคต

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายอย่างถูกต้อง คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดและดำเนินงานประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

1. ได้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับนักเรียน
2. ได้ศึกษาการจัดการและบริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
3. ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียนและคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นรายๆ ไป
4. ได้ทดลองปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา และรู้จักยืดหยุ่นบ้าง โดยอาศัยปัญหาที่เกิดขึ้นและความจริงที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรากฐาน
5. ปรับตัวให้เข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู
6. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกสอน นักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นในสถาบันฝึกสอน

7. เผยแพร่เกียรติคุณและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และของนักศึกษาเอง โดยยึดมั่นในการทำความดี ในด้านการปฏิบัติงาน และการปรับตัวให้เข้ากับครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในโรงเรียน

8. ดำเนินงานภายใต้ระเบียบข้าราชการครู และการนิเทศของทางสถาบันฝึกสอนและทางคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา

9. ส่งเสริมความเจริญงอกงามส่วนบุคคลของตัวเอง (Personal Growth) เพราะในการช่วยให้ผู้อื่นเจริญเติบโตขึ้น นักศึกษามีโอกาสช่วยตนเองได้อย่างมากด้วย

10. แสดงความเป็นผู้นำในชั้นที่ฝึกสอน โดยการทำหน้าที่เป็นครูของนักเรียนและขณะเดียวกันก็ได้แสดงความเป็นผู้ร่วมงานที่ดี โดยช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนทำหน้าที่สอนนักเรียน

11. ได้ศึกษาความเข้มแข็งและความอ่อนแอในเรื่องบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน

12. ได้ฝึกตัวให้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการเตรียมงานและรู้จักแบ่งเวลาการทำงานได้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู จากทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องและเป็นไปแนวเดียวกัน คือ ต้องการให้นักศึกษา นักศึกษา ได้นำความรู้ความเข้าใจจากทฤษฎีที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ โดยนักศึกษานักศึกษาได้ตรวจสอบความสามารถ บุคลิกภาพของตน และทัศนคติของความเป็นครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนออกไปประกอบอาชีพจริง ตลอดทั้งยังต้องการให้นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้รู้จักการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

การผลิตครูให้ได้ครูที่มีคุณภาพนั้น ควรเพิ่มเวลาการฝึกให้นานขึ้นให้สมกับที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิชาชีพชั้นสูงนั้นจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ใช้เวลาศึกษายาวนาน เนื้อหาวิชาเป็นศาสตร์ไม่ใช่ศิลป์ และต้องมีจรรยาบรรณ การผลิตครูต้องมีการฝึกฝนกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีวิญญาณของความเป็นครูอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องสร้างครูขึ้นมาโดยฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดีและเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความรักและศรัทธาในอาชีพ

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องมีการจัดให้นักศึกษานักศึกษาได้เรียนรู้ และ ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา สังเกตการณ์สอน การเป็นผู้ช่วยครู การทดลองสอน การฝึกสอน ซึ่งดำเนินการควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งปีสุดท้ายของการศึกษาตามหลักสูตร โดยเน้นให้เกิดประสบการณ์จากสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางการบริหารงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละสถาบันจะมีความแตกต่างกันออกไป

## การจัดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ประกอบด้วย 3 รายวิชา จำนวนหน่วยกิต 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย

ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1	2(90)
ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2	2(90)
ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3	2(90)

## แนวคิดการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งผลิตและ พัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสามารถโยงศาสตร์ที่เป็นสากล กับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้โดยกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นครูดี มีความรัก เมตตา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ศิษย์ได้มีโอกาสพัฒนาตน เต็มตามศักยภาพ มีความศรัทธา มีอุดมการณ์ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู

2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นเก่ง มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. เพื่อผลิตครูให้มีความเป็นไทย โดยมีความสำนึกและตระหนักในความ เป็นไทย ชื่นชม รักษา ถ่ายทอดเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม มีจิตที่เป็นสาธารณะและเป็นประชาธิปไตย

## จุดประสงค์การจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรที่สอนได้อย่างแจ่มแจ้งและ กว้างขวางจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนเป็นพื้นฐาน สำหรับนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

## วิธีการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

### 1. การศึกษาและสังเกต

การศึกษาและสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริง โดยการไปดู ไปฟัง ไปซักถาม และไปสังเกตเรื่องที่ได้รับมอบหมายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 2. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์จริง โดยการไปช่วยปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ทั้งสามขั้นนี้ รวมเวลาในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

## ส่วนที่ 2

### แนวการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เป็นรายวิชาการปฏิบัติงานวิชาชีพ รายวิชาหนึ่งในจำนวน 4 รายวิชา ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผนและศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยน ประสพการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร ซึ่งมีขอบข่ายของแนวการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ดังนี้

#### ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

2(90)

##### Internship 2

รายวิชาบังคับก่อน : วิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

Prerequisite : ED-005-109 Internship 1

ผู้ช่วยครูในสถานศึกษา ช่วยงานครูประจำชั้นให้ความรู้และอบรมผู้เรียน ช่วยงานสอนพัฒนาสื่อ และการวัดประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโครงการ

ผลลัพธ์การเรียนรู้: ผู้เรียนสามารถ

- 1.ปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยครูในสถานศึกษา ช่วยงานครูประจำชั้น งานให้ความรู้และอบรมผู้เรียน ช่วยงานสอน พัฒนาสื่อ และการวัดประเมินผล ภายใต้การแนะนำดูแลของอาจารย์นิเทศและครูพี่เลี้ยง
- 2.จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจัดโครงการเพื่อวิเคราะห์และช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3.วิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษามาตรฐานวิชาชีพครูได้
- 4.เขียนสรุปผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และรายงานผลการปฏิบัติงานในรูปแบบสื่อสร้างสรรค์ได้

#### แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2(90 ชั่วโมง)

##### ผลลัพธ์การเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. รู้และเข้าใจการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. รู้และเข้าใจงานในหน้าที่ครูผู้สอนและครูประจำชั้น
4. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียน
5. รู้และเข้าใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. รู้และเข้าใจการเลือกและการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7. รู้และเข้าใจการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
8. รู้และเข้าใจการบริหารจัดการในชั้นเรียน
9. รู้และเข้าใจการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
10. รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

### ลักษณะวิชา

รายวิชาบังคับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

### สาระการเรียนรู้

1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
10. การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปฏิบัติหน้าที่ครู
11. การเขียนโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน

### การจัดการเรียนรู้

1. การปฐมนิเทศ
2. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมเป็นครูผู้ช่วยครู
3. ร่วมผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้กับครูพี่เลี้ยง
4. การเขียนรายงานการศึกษาสังเกต
5. การสัมมนา

### สื่อการเรียนการสอน

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
2. แบบบันทึกประจำวัน
3. แบบประเมินผล

### การประเมินผล

เกณฑ์น้ำหนักการประเมินคะแนนของผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คะแนน

2. ครูพี่เลี้ยง 30 คน
3. อาจารย์นิเทศก์ 50 คน
4. งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 คน

#### เกณฑ์ระดับคะแนน

A	มีระดับคะแนน	80 – 100	คะแนน
B+	มีระดับคะแนน	75 – 79	คะแนน
B	มีระดับคะแนน	70 – 74	คะแนน
C+	มีระดับคะแนน	65 – 69	คะแนน
C	มีระดับคะแนน	60 – 64	คะแนน

---

D+	มีระดับคะแนน	55 – 59	คะแนน
D	มีระดับคะแนน	50 – 54	คะแนน
F	มีระดับคะแนน	0 – 49	คะแนน

หมายเหตุ: ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ใหม่

#### ปฏิทินการปฏิบัติงาน การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

วันที่/สัปดาห์	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1	- เข้าพบผู้บริหารโรงเรียน และสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษา - วางแผนการเก็บข้อมูลกับครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย - ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 2	ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 3	ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด อ.นิเทศก์ - นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม - แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์ - นักศึกษานำแบบบันทึกต่างๆ ให้ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงลงนาม - ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	- นำเสนอผลการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม - แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์
อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	ส่งรายงานผลการปฏิบัติงาน
งานฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู	นำเสนอผลงานสร้างสรรค์และประเมินผลงานสร้างสรรค์



## ส่วนที่ 3

### บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผน และศึกษา ผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผล การศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยง ระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร การบันทึกผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครู เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ และคนงานต่างๆในสถานศึกษา ตลอดจน เข้าใจการทำงานร่วมกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ดังนั้น การทำความเข้าใจและกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ขั้นการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ก็จะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติและส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู 1 ของนักศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

#### บทบาทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในส่วนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญๆ ของผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู และแนวการปฏิบัติตนข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังต่อไปนี้

- 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และ ประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมี เพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้
- 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญ สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการ ประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมา ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

**1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ดังต่อไปนี้

(ก) **มาตรฐานความรู้** ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษา ในการ

วิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการ

เรียนรู้

(4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

(5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ

การศึกษา

(6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

(ข) **มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ** ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตาม

หลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตาม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

(1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน

(2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

**2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน** ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

(ก) **การปฏิบัติหน้าที่ครู**

(1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

(2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่

เข้มแข็ง

(3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

(4) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

(5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

(ข) **การจัดการเรียนรู้**

(1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถ

พัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิด และมีความเป็นนวัตกร

(3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผล

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

(4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดย

ตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

- (5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ
- (ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน**
- (1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- (3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- (4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

### 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน ได้แก่

- (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
- (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ
- (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
- (5) จรรยาบรรณต่อสังคม

- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

## หน้าที่ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### หน้าที่ต่อสถานศึกษา

1. ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เช่น การลงเวลาไป-กลับ การลาป่วย การลาภารกิจส่วนตัว การแต่งกาย และการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นต้น
2. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
3. ต้องศึกษาให้เข้าใจในความหมายและนโยบายของสถานศึกษา
4. ต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
5. ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามความสามารถ
6. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา
7. ต้องประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

### หน้าที่ต่อครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย

1. ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย
2. ต้องปรึกษาครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน

### หน้าที่อื่นๆ (หน้าที่ของนักศึกษาในฐานะผู้ช่วยครู)

1. รับการปฐมพยาบาลจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์และโรงเรียนซึ่งเป็นสถานฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูตามลำดับ
2. ศึกษารายละเอียดในคู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู และเอกสารอื่นที่งานฝึกวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติม
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อขออนุญาตศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน และพูดคุยทำความเข้าใจขอข่างานในหน้าที่ของนักศึกษาผู้ช่วยครู
4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในความดูแลของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและเรียบร้อย
5. ปรึกษาหรือรับคำแนะนำในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานจากครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์
6. ปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะและการปฏิบัติตนด้านต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นครู
7. บันทึกผลการปฏิบัติงาน และเขียนรายงานผล ส่งให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตรวจอย่างสม่ำเสมอ ตามเวลาที่นัดหมาย
8. ร่วมประชุมสัมมนาตามที่โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์กำหนด

9. บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันในรายงานการปฏิบัติงานประจำวันที่งานฝึกวิชาชีพครูจัดให้การปฏิบัติตนขณะศึกษาสังเกตงานวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่นักศึกษาสายครุศาสตร์ควรตระหนักและศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาและยังเป็นการฝึกประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประกอบวิชาชีพครูที่ดีในขั้นต่อไป

### การปฏิบัติของนักศึกษาขณะศึกษาสังเกตงานในวิชาชีพครู

นักศึกษาต้องพัฒนาตนและปฏิบัติในเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ให้เข้าใจและปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด
2. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล มีความสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะกับอาจารย์หรือบุคลากรในหน่วยงานทุกคน ให้ความเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน/หน่วยฝึกงานตามความเหมาะสม
3. การแต่งกายให้แต่งกายตามระเบียบการแต่งกายของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน/หน่วยฝึกงาน เสมือนเป็นครูหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งในหน่วยงาน และรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน/หน่วยฝึกงานแห่งนั้น
5. มีความสนใจกระตือรือร้นต่องานในหน้าที่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ โดยการพิจารณาด้วยตนเอง หรือปรึกษาครูพี่เลี้ยงแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ
6. เต็มใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอื่นของโรงเรียน นอกเหนือจากงานในหน้าที่รับผิดชอบ
7. ละเว้นการวิจารณ์โรงเรียน/หน่วยฝึกงานหรือบุคลากรที่ตนเกี่ยวข้องที่ตนปฏิบัติในทางเสื่อมเสีย
8. ไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เช่น เสพเครื่องทองของเมา เล่นการพนัน ประพฤติในทางชั่วสาวเที่ยวเตร่ไปในสถานที่และในเวลาที่ไม่เหมาะสม
9. ต้องมีความสามัคคี กลมเกลียวไม่ทะเลาะกัน
10. ใช้เวลาว่างให้คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. ปฏิบัติตามคำตักเตือนและคำแนะนำของผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และตามคำชี้แจงการปฏิบัติงานในเอกสารการฝึกประสบการณ์อย่างเคร่งครัด

### บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์ มี 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทน
- 2) ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกประสบการณ์แก่นักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) กรรมการนิเทศก์ หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับคำแนะนำคำปรึกษา และ

การดูแลช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนในวงกว้าง อันจะช่วยให้การฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

## 2. บุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ มี 2 กลุ่ม คือ

1) คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ อันได้แก่ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา รองคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย ผู้ช่วยคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นตัวแทนดูแลในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2) อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์นิเทศก์จากคณะ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษา

### บทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย

#### 1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

##### 1.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1) ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาในเรื่องบุคคล สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ของโรงเรียน

2) สังเกต สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำในด้านความประพฤติและการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์ฯ

3) ให้การคุ้มครอง ดูแลนักศึกษาในด้านที่พักอาศัย และความปลอดภัย

4) นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในชุมชน

5) วัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแนวทางการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

##### 1.2 บทบาทต่อครูพี่เลี้ยง

1) เลือกสรรบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง

2) สอดส่องดูแลครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ให้เอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิด

3) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์กับครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

4) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ครูพี่เลี้ยงเมื่อมีปัญหาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

### 1.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษา
- 2) รายงานอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- 3) ให้ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) แจ้งผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุดการฝึก

## 2. บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

### คุณสมบัติของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยง ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (กรณีจบสาขาวิชา) หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี (กรณีจบสาขาวิชาอื่น) และปัจจุบันปฏิบัติการสอนในวิชานั้น
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู
4. หากมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 สามารถเป็นครูพี่เลี้ยงได้ทั้งข้าราชการ หรืออัตราจ้าง

### บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

#### 2.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. แนะนำนักศึกษาแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน
2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. สาธิตการสอน แนะนำ และทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
5. สังเกตการสอนและการทำงานของนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้สอนโดยลำพัง ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องตามหลักการ เพื่อให้การสอนเป็นไปได้อย่างดี
6. ช่วยแนะนำนักศึกษาในการเขียนโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน
7. ปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านต่างๆของนักศึกษา
8. วัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอน
9. ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้เหมาะสม
10. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา
11. ประเมินผลและร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

#### 2.2 บทบาทต่อโรงเรียน

1. รับนโยบายและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษา

2. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
3. ติดต่อและประสานระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน
4. ให้ข้อมูลและผลการนิเทศนักศึกษาแก่ทางโรงเรียน
5. ส่งผลการประเมินการฝึกของนักศึกษา และร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

กับทางโรงเรียน

### 2.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

1. ร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
2. แจ้งอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักศึกษา
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัย
4. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 3. บทบาทหน้าที่ของกรรมการนิเทศก์

กรรมการนิเทศก์เป็นบุคลากรที่โรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับคำแนะนำช่วยเหลือด้านต่างๆ ในวงกว้างขึ้น ดังนั้น กรรมการนิเทศก์จึงมีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับครูพี่เลี้ยงนั่นเอง

### 4. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย

#### คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ที่จะออกนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี

#### บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

1. นิเทศนักศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง
2. พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสม่ำเสมอ
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวของนักศึกษา
4. พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบนโยบายของโรงเรียน และสร้างสัมพันธภาพอันดีตามโอกาสอันสมควร
5. เข้าร่วมสัมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อนักศึกษา
6. ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครูพี่เลี้ยง



อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

#### 4.1 บทบาทต่อโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์

- 1) ประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 2) ร่วมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเมื่อการสอนและงานด้านต่างๆ ของนักศึกษามีปัญหา และร่วมกันวางแผนงานด้านต่างๆ ด้วย
- 3) ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่บุคลากรในโรงเรียน
- 4) ประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องติดตามการประพฤติตนของนักศึกษา

#### 4.2 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 1) เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาทั้งในด้านการสังเกต การปรับตัวและความประพฤติทั่วไป
- 2) ควบคุมดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติตนของนักศึกษา
- 3) ประเมินผลการสอนของนักศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดไว้

#### 4.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์
- 2) ร่วมประชุมวางแผนกับคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) ศึกษาทำความเข้าใจงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่อมหาวิทยาลัย

### 5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย
- 2) ร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น กำหนดการต่างๆ ในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาการจัดตารางนิเทศ เป็นต้น
- 3) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติต่างๆ ก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 4) ประสานงานระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย
- 5) ประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้การจัดและดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูบังเกิดผลดี

## ส่วนที่ 4

### แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

นักศึกษาที่ออกไปการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จะต้องปฏิบัติงานไปพร้อมกัน  
ใน 2 ลักษณะ คือ

1. งานการศึกษาและสังเกต เป็นการหาประสบการณ์ทั่วไปในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู โดยวิธีไปดู ไปฟัง ชักถาม ศึกษาเอกสารของโรงเรียน และติดตามสังเกตตามรายการที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนด และเขียนรายงานส่งดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของโรงเรียนทุกด้าน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 2
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน	1. สังเกตการปฏิบัติงานสอนของครู จากครูพี่เลี้ยง ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การวัดประเมินผลและการจัดการเรียนการสอน โดยการซักถามและสังเกตการณ์สอนของครูพี่เลี้ยง และงานในหน้าที่ครูผู้สอน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 3
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ศึกษาและสอบถามผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างตามรายวิชาเอก รวมกับครูพี่เลี้ยงออกแบบและผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการสอนในชั้นเรียน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 4
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น	1. ศึกษาและสังเกตงานที่ครูผู้สอนประจำชั้นปฏิบัติ และซักถามจากครูพี่เลี้ยง 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 5
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู	1. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 6
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	1. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน ในโรงเรียนตามรายการที่กำหนดให้ ในแต่ละด้านให้ศึกษาว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพอย่างไร และ แสดงออกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนั้น บันทึกผลการสังเกตนักเรียนรายบุคคลอย่างน้อย 3 คน และเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 1 คน

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
	2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 7
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน	1. ศึกษาและสังเกตการมีส่วนร่วมประจำวัน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 8
8. การบริหารจัดการสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	1. ศึกษาและสังเกตแบบบริการของโรงเรียนด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการ นักเรียน ด้านธุรการ การเงิน และด้านอาคารสถานที่ 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 9
9. บันทึกการศึกษาและสังเกตสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของชุมชนและสังเกตความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนทุกด้าน อย่างน้อย 1 ชุมชน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 10
10. การศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพครูและการปฏิบัติหน้าที่ครู	1. สังเกต สอดถาม สัมภาษณ์ หรือศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของครู ในโรงเรียน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 11
11. การจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน	1. เขียนโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนภายใต้การกำกับดูแลของครูที่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษา 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 12

**2. งานการมีส่วนร่วม** เป็นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในฐานะผู้ช่วยครู โดยการไปช่วยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานในหน้าที่ครูบางประการที่ไม่ใช่งานสอนโดยตรงตามตารางสอน และเขียนบันทึกเพื่อรายงานการปฏิบัติงานประจำวัน ดังมีรายการปฏิบัติงานดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยครู 1.1 งานธุรการชั้นเรียน - ทำบัญชีเรียกชื่อ/สมุดประจำชั้น - จัดทำข้อมูลสถิติ - บันทึกแบบฟอร์มอื่นๆ	1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจชัดเจนและช่วยครูที่เลี้ยงปฏิบัติงานหรือฝึกปฏิบัติงาน 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.2 งานสนับสนุนการเรียนการสอน ช่วยเตรียมสื่อการสอน, จัดป้ายนิเทศ ช่วยตรวจแบบฝึกหัด ช่วยสอนซ่อมเสริม	1. ศึกษาแนวปฏิบัติจากครูที่เลี้ยงและช่วยปฏิบัติงานที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ดีที่สุด 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน

รายบุคคลหรือกลุ่มย่อย เป็นต้น และช่วยเตรียมเครื่องมือวัดผลและอื่นๆ	
<p>1.3 งานการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- กิจกรรมแนะแนว</li> <li>- ชุมนุม ชมรมทางวิชาการ</li> </ul> <p>ตามความถนัดและสนใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ลูกเสือ เนตรนารี</li> </ul>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. ศึกษาแนวปฏิบัติงานต่างๆ จากครูพี่เลี้ยงและร่วมปฏิบัติงานตามที่ครูพี่เลี้ยงมอบหมายให้</li> <li>2. เขียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน</li> </ol>

สำหรับงานในส่วนนี้ นักศึกษาต้องเขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันลงในสมุดที่เตรียมไว้แล้วนำส่งครูพี่เลี้ยงตรวจทุกวันๆ ไปปฏิบัติงาน ในช่วงเวลาก่อนกลับจากโรงเรียน และส่งอาจารย์นิเทศก์ตรวจสอบตามกำหนดเวลาที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย ส่วนรายงานตามแบบบันทึกอื่นๆ นั้นจะต้องส่งให้อาจารย์นิเทศก์ตรวจตามกำหนดการที่ศูนย์ฝึกวิชาชีพครูกำหนดนัดหมาย

### 3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยนักศึกษาต้องร่วมสัมมนาเป็นระยะๆ ภายหลังจากได้ศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียนในโรงเรียนแล้วโดยดำเนินการดังนี้

3.1 นำเสนอรายละเอียดของการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ โดยสรุป

3.2 นักศึกษานำเสนอสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกับครูพี่เลี้ยงที่ใช้ในการสอนในห้องเรียนมา นำเสนอประกอบแผนการสอนที่ใช้ในห้องเรียน ในฐานะที่เป็นผู้ช่วยครู สื่อการจัดการเรียนรู้จะเป็นงานที่นักศึกษาช่วยงานครูพี่เลี้ยงหรือทำเพื่อให้ครูพี่เลี้ยงใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยต้องมีแผนประกอบ โดยแผนจะต้องผ่านการรับรองจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว และสื่อผ่านการใช้แล้ว

## ส่วนที่ 5

### การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

#### ระเบียบในการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ.2559 กำหนดไว้ว่า การประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

#### หลักการของการประเมินผล

การฝึกประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพครู มีหลักการของการประเมินผลที่ยึดถือ ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านต่างๆ ในการเป็นครู โดยถือว่าเป็นการประเมิน เพื่อวินิจฉัยข้อดี และข้อควรปรับปรุงเป็นช่วงๆ หรือเป็นลำดับขั้นต่อนอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาครู ได้ทราบผลการประเมินและการปรับปรุง หรือพัฒนาสมรรถภาพในการเป็นครูได้เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ แล้วจึงมีการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถนั้นๆ ในภายหลัง

2. เป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ โดยการตัดสินผลแต่ละแบบประเมินจะต้องพิจารณาไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

3. เป็นการประเมินสมรรถภาพของนักศึกษาให้ครอบคลุมในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธี และคุณลักษณะ โดยอาศัยผู้ประเมินสองฝ่าย ทั้งฝ่ายของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### จุดประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพครู มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา โดยนักศึกษาครูได้ทราบผลการปฏิบัติและพัฒนาตนเองจนบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เพื่อตัดสินผลรวมของการปฏิบัติวิชาชีพครูในแต่ละขั้นตอน หลังจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถจนน่าพอใจแล้ว

#### หมายเหตุ

1. นักศึกษาต้องแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ให้ถูกต้องตามระเบียบ หรือตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนได้กำหนด ตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. นักศึกษาต้องมีเวลาฝึกประสบการณ์ในหน่วยฝึกไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง

รายวิชา การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3  
(Internship 3)

## ส่วนที่ 1

### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การผลิตครูตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงาน และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ อันจะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ที่มีความสามารถและมีทักษะในด้านต่างๆ พอที่จะรับผิดชอบในด้านการสอน โดยกำหนดให้การฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่ผู้เรียนทุกคนจะต้องได้รับการฝึกงานและการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวมีมานานแล้ว กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2460 ได้มีระเบียบประกาศให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้ที่สอบไล่ได้ประโยคครูทั้งชายและหญิง โดยมีเกณฑ์ข้อหนึ่ง คือ ได้ฝึกสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี การฝึกสอนเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูและเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เพราะว่าเป็นการเอาทฤษฎีที่เรียนในชั้นกับการปฏิบัติจริงมาบรรจบกันว่าจะปฏิบัติจริงๆ ได้หรือไม่

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นหัวใจสำคัญของการผลิตครู เพราะเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติ ที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ของครูได้เป็นอย่างดี มิใช่การผลิตนักวิชาการครูให้มีความสามารถเฉพาะด้านทฤษฎีเท่านั้น นอกจากนี้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ยังเป็นการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาครู โดยการนำเอาความรู้ภาคทฤษฎีไปทดลองใช้ในสภาพความเป็นจริง มีโอกาสได้พัฒนาบุคลิกของตนให้เหมาะสมกับวิชาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการปฏิบัติตามกฎหรือระเบียบของสถานศึกษานั้นๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพในการเป็นครูที่ดีในอนาคต

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำเป็นต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้ไปสู่เป้าหมายอย่างถูกต้อง คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดและดำเนินงานประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

1. ได้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับนักเรียน
2. ได้ศึกษาการจัดการและบริหารโรงเรียนอย่างใกล้ชิด
3. ได้เห็นปัญหาที่แท้จริงของโรงเรียนและคิดค้นหาวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นรายๆ ไป
4. ได้ทดลองปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้เรียนมา และรู้จักยืดหยุ่นบ้าง โดยอาศัยปัญหาที่เกิดขึ้นและความจริง

ที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรากฐาน

5. ปรับตัวให้เข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู
6. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกสอน นักเรียน ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นในสถาบันฝึกสอน

7. เผยแพร่เกียรติคุณและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ และของนักศึกษาเอง โดยยึดมั่นในการทำความดี ในด้านการปฏิบัติงาน และการปรับตัวให้เข้ากับครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในโรงเรียน

8. ดำเนินงานภายใต้ระเบียบข้าราชการครู และการนิเทศของทางสถาบันฝึกสอนและทางคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา

9. ส่งเสริมความเจริญงอกงามส่วนบุคคลของตัวเอง (Personal Growth) เพราะในการช่วยให้ผู้อื่นเจริญเติบโตขึ้น นักศึกษามีโอกาสช่วยตนเองได้อย่างมากด้วย

10. แสดงความเป็นผู้นำในชั้นที่ฝึกสอน โดยการทำหน้าที่เป็นครูของนักเรียนและขณะเดียวกันก็ได้แสดงความเป็นผู้ร่วมงานที่ดี โดยช่วยเหลือเพื่อนนักศึกษา และอาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนทำหน้าที่สอนนักเรียน

11. ได้ศึกษาความเข้มแข็งและความอ่อนแอในเรื่องบุคลิกภาพของตนเองและเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน

12. ได้ฝึกตัวให้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีการเตรียมงานและรู้จักแบ่งเวลาการทำงานได้เหมาะสม

จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันผลิตครู จากทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและกระทรวงศึกษาธิการ ดังได้กล่าวมาข้างต้น มีความสอดคล้องและเป็นไปแนวเดียวกัน คือ ต้องการให้นักศึกษา นักศึกษา ได้นำความรู้ความเข้าใจจากทฤษฎีที่ได้รับจากการเรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ โดยนักศึกษานักศึกษาได้ตรวจสอบความสามารถ บุคลิกภาพของตน และทัศนคติของความเป็นครู เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนออกไปประกอบอาชีพจริง ตลอดทั้งยังต้องการให้นักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้รู้จักการแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับคนอื่น และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน

การผลิตครูให้ได้ครูที่มีคุณภาพนั้น ควรเพิ่มเวลาการฝึกให้นานขึ้นให้สมกับที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งวิชาชีพชั้นสูงนั้นจะมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ คือ ใช้เวลาศึกษายาวนาน เนื้อหาวิชาเป็นศาสตร์ไม่ใช่ศิลป์ และต้องมีจรรยาบรรณ การผลิตครูต้องมีการฝึกฝนกันอย่างจริงจัง เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและมีวิญญูณของความเป็นครูอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องสร้างครูขึ้นมาโดยฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดีและเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความรักและศรัทธาในอาชีพ

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องมีการจัดให้นักศึกษานักศึกษาได้เรียนรู้ และ ฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การศึกษา สังเกตการณ์สอน การเป็นผู้ช่วยครู การทดลองสอน การฝึกสอน ซึ่งดำเนินการควบคู่กันไประหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่ปีแรกจนกระทั่งปีสุดท้ายของการศึกษาตามหลักสูตร โดยเน้นให้เกิดประสบการณ์จากสถานการณ์จริงให้มากที่สุด ซึ่งแนวทางการบริหารงานการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละสถาบันจะมีความแตกต่างกันออกไป



## การจัดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มวิชา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ประกอบด้วย 3 รายวิชา จำนวนหน่วยกิต 6 หน่วยกิต ประกอบด้วย

ED-005-109 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1	2(90)
ED-005-210 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2	2(90)
ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3	2(90)

### แนวคิดการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งผลิตและ พัฒนาครูที่มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยสามารถโยงศาสตร์ที่เป็นสากล กับภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยมาใช้แก้ปัญหาการเรียนการสอนในท้องถิ่นได้โดยกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้ให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ดังนี้

1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นครูดี มีความรัก เมตตา ช่วยเหลือและส่งเสริมให้ศิษย์ได้มีโอกาสพัฒนาตน เต็มตามศักยภาพ มีความศรัทธา มีอุดมการณ์ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพครู มีความรับผิดชอบและมุ่งมั่น ในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตนตามมาตรฐานวิชาชีพครู

2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นเก่ง มีความรอบรู้ในวิชาการและวิชาชีพครูทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ครู และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่น โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. เพื่อผลิตครูให้มีความเป็นไทย โดยมีความสำนึกและตระหนักในความเป็นไทย ชื่นชม รักษา ถ่ายทอดเอกลักษณ์ ศิลปวัฒนธรรม มีจิตที่เป็นสาธารณะและเป็นประชาธิปไตย

### จุดประสงค์การจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาครูมีคุณลักษณะของครูที่ดีและมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

2. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ของครูตามหลักสูตรที่สอนได้อย่างแจ่มแจ้งและ กว้างขวางจากการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาครูได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้สอดคล้องกันจนเป็นพื้นฐาน สำหรับนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้อย่างเหมาะสมต่อไป

## วิธีการจัดประสบการณ์ รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

การจัดประสบการณ์รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

### 1. การศึกษาและสังเกต

การศึกษาและสังเกต เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริง โดยการไปดู ไปฟัง ไปซักถาม และไปสังเกตเรื่องที่รับมอบหมายในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 2. การทดลองสอนในชั้นเรียน

จัดทำแผนการเรียนรู้คนละอย่างน้อย 3 แผน(รายชั่วโมง) ต่อ 1 ระดับชั้น และต้องทำอย่างน้อย 2 ระดับชั้น โดยผ่านการตรวจสอบจากครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ เพื่อนำไปทดลองสอน

### 3. การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อหาประสบการณ์จริง โดยการไปช่วยปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### 4. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูในโรงเรียน

ทั้งสามขั้นนี้ รวมเวลาในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู อย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา

## ส่วนที่ 2

### แนวการจัดการเรียนรู้ รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 เป็นรายวิชาการปฏิบัติงานวิชาชีพ รายวิชาหนึ่งในจำนวน 4 รายวิชา ที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการวางแผนและศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล การทดลองสอน นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง สถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร ซึ่งมีขอบข่ายของแนวการจัดการเรียนรู้ของรายวิชา ดังนี้

#### คำอธิบายรายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

2(90)

เงื่อนไขรายวิชา ผ่านรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

การปฏิบัติการสอนอย่างน้อย 2 ระดับชั้น พัฒนาหลักสูตร วางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการบริหารจัดการชั้นเรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีการเรียนการสอน การวัด ประเมินผล การจัดการและสังเคราะห์ข้อมูลความรู้ เขียนประสบการณ์ฝึกปฏิบัติงานของตนเอง แลกเปลี่ยน เรียนรู้และเขียนรายงาน

**ผลลัพธ์การเรียนรู้ : ผู้เรียนสามารถ**

- 1.ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษารายวิชาเอกได้
- 2.วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาได้
- 3.ออกแบบแผน สื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลผู้เรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้
- 4.ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ได้
- 5.ถอดบทเรียนและสังเคราะห์องค์ความรู้จากการฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้
- 6.เขียนรายงานการฝึกปฏิบัติงานในสถานศึกษาได้
- 7.นำเสนอผลการศึกษاجرรยาบรรณวิชาชีพครู จิตอาสา และมีค่านิยมที่เหมาะสมกับวิชาชีพครูได้

#### แนวการจัดการเรียนรู้รายวิชา ED-005-311 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2(90 ชั่วโมง)

**ผลลัพธ์การเรียนรู้**

- 1.สามารถจัดทำหน่วยการเรียนรู้ได้
2. บันทึกและสังเกตกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
3. สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้
4. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้

5. สามารถเลือก ผลิตและใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ได้
6. สามารถวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงได้
7. สามารถทดลองสอนโดยจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างน้อย 6 ครั้ง
8. รวบรวมบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งจุดอ่อนจุดแข็งของตนเองได้

### ลักษณะวิชา

การปฏิบัติงานวิชาชีพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นปฐมวัย ประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาในวิชาเฉพาะ โดยศึกษาฝึกปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ คือ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเลือก การผลิตและการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง นำไปทดลองสอนอย่างน้อย 2 ระดับชั้น อย่างน้อยระดับชั้นละ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ รวบรวมบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ และบันทึกกิจกรรมตามทำงานฝึกได้มอบหมาย และการสัมมนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำเสนอผลการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่ม

### สาระการเรียนรู้

1. จัดทำหน่วยการเรียนรู้
2. บันทึกและสังเกตกิจกรรมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 2 ระดับชั้น ระดับชั้นละอย่างน้อย 3 แผนการจัดการเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. การเลือก การผลิตและการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้
6. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง
7. ทดลองสอนจากแผนจัดเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นทั้งหมด
8. รวบรวมบันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งจุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง
9. การสัมมนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นำเสนอผลการศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในกลุ่ม

### การจัดการเรียนรู้

1. การปฐมนิเทศ
2. การเตรียมตัวด้านวิชาการ/การสอน
3. การนิเทศและประเมินผล

### สื่อการเรียนการสอน

1. คู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
2. แบบบันทึกประจำวัน
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. แบบนิเทศและประเมินผล

## การประเมินผล

เกณฑ์น้ำหนักการประเมินคะแนนของผู้รับผิดชอบแต่ละฝ่าย ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คะแนน
2. ครูพี่เลี้ยง 30 คะแนน
3. อาจารย์นิเทศก์ 50 คะแนน
4. งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 10 คะแนน

## เกณฑ์ระดับคะแนน

A	มีระดับคะแนน	80 – 100	คะแนน
B+	มีระดับคะแนน	75 – 79	คะแนน
B	มีระดับคะแนน	70 – 74	คะแนน
C+	มีระดับคะแนน	65 – 69	คะแนน
C	มีระดับคะแนน	60 – 64	คะแนน

---

D+	มีระดับคะแนน	55 – 59	คะแนน
D	มีระดับคะแนน	50 – 54	คะแนน
F	มีระดับคะแนน	0 – 49	คะแนน

หมายเหตุ: ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าไม่ผ่าน ต้องลงทะเบียนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3  
ใหม่

## ปฏิทินการปฏิบัติงาน การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

วันที่/สัปดาห์	กิจกรรม
สัปดาห์ที่ 1	- เข้าพบผู้บริหารโรงเรียน และสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรในสถานศึกษา - วางแผนการเก็บข้อมูลกับครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย - ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 2	จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองสอน ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตาม สาระที่กำหนด
สัปดาห์ที่ 3	- ทดลองสอน ศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วม เก็บข้อมูลตามสาระที่กำหนด - สรุปการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 และเสนอผู้เกี่ยวข้องลงนาม
ตามที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	- นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู - แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ - สะท้อนความรู้และประสบการณ์
ตามที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย	ส่งรายงานผลการปฏิบัติงาน
งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นัดหมาย	นำเสนอผลการปฏิบัติงานและสื่อสร้างสรรค์

## ส่วนที่ 3

### บทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 เป็นรายวิชาที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ในด้านการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ การทดลองสอน การวางแผน และศึกษาผู้เรียนด้านต่าง ๆ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชน และหลักสูตร โดยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับสถานศึกษา มีการบันทึก ตรวจสอบข้อมูล นำเสนอผลการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เสนอผลการศึกษาเป็นรายบุคคลในลักษณะที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหลักสูตร การบันทึกผลและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้บริหาร คณะครู เจ้าหน้าที่ และคนงานต่างๆในสถานศึกษา ตลอดจนเข้าใจการทำงานร่วมกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

#### บทบาทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ในส่วนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรได้รับความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่สำคัญๆของผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู และแนวการปฏิบัติตนข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 และจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ดังต่อไปนี้

1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงพฤติกรรม การปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะหรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายความว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพที่กำหนดขึ้น เป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

**1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ** ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง โดยมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพดังต่อไปนี้

(ก) **มาตรฐานความรู้** ต้องมีความรอบรู้และเข้าใจในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(1) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(2) จิตวิทยา พัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยา ให้คำปรึกษา ในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

(3) เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

(4) การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

(5) การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

(6) การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

**(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ** ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังต่อไปนี้

(1) การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพระหว่างเรียน

(2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ทั้งนี้ รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

## 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังนี้

### (ก) การปฏิบัติหน้าที่ครู

(1) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู

(2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่

เข้มแข็ง

(3) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล

(4) สร้างแรงบันดาลใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม

(5) พัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง

### (ข) การจัดการเรียนรู้

(1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

(2) บูรณาการความรู้ และศาสตร์การสอน ในการวางแผนและจัดการเรียนรู้ที่สามารถ

พัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญา รู้คิด และมีความเป็นนวัตกร

(3) ดูแล ช่วยเหลือ และพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามศักยภาพ สามารถรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ

(4) จัดกิจกรรมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน โดย

ตระหนักถึงสุขภาวะของผู้เรียน

- (5) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (6) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ
- (ค) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน**
- (1) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- (2) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- (3) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- (4) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

### 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน ได้แก่

- (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
- (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต และรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ
- (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ
  - ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ
- (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
- (5) จรรยาบรรณต่อสังคม



- ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

## หน้าที่ของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

### หน้าที่ต่อสถานศึกษา

1. ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด เช่น การลงเวลาไป-กลับ การลาป่วย การลาภารกิจส่วนตัว การแต่งกาย และการประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมเป็นแบบอย่างครูที่ดี เป็นต้น
2. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่แทน
3. ต้องศึกษาให้เข้าใจในความหมายและนโยบายของสถานศึกษา
4. ต้องให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา
5. ต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามความสามารถ
6. ต้องมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคลากรในสถานศึกษา
7. ต้องประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

### หน้าที่ต่อครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย

1. ต้องปฏิบัติตามคำแนะนำจากครูพี่เลี้ยงหรือครูที่ได้รับมอบหมาย
2. ต้องปรึกษาครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับการศึกษา สังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน

### หน้าที่อื่นๆ (หน้าที่ของนักศึกษาในฐานะผู้ช่วยครู)

1. รับการปฐมพยาบาลจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์และโรงเรียนซึ่งเป็นสถานฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูตามลำดับ
2. ศึกษารายละเอียดในคู่มือฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู และเอกสารอื่นที่งานฝึกวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์แนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติม
3. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อขออนุญาตศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมช่วยปฏิบัติงาน และพูดคุยทำความเข้าใจขอข่างานในหน้าที่ของนักศึกษาผู้ช่วยครู
4. ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในความดูแลของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและเรียบร้อย
5. ปรึกษาหรือรับคำแนะนำในการปฏิบัติตน และการปฏิบัติงานจากครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์
6. ปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะและการปฏิบัติตนด้านต่างๆ ให้เป็นแบบอย่างที่ดีของการเป็นครู
7. บันทึกผลการปฏิบัติงาน และเขียนรายงานผล ส่งให้ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ตรวจอย่างสม่ำเสมอ ตามเวลาที่นัดหมาย
8. ร่วมประชุมสัมมนาตามที่โรงเรียน หรือมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์กำหนด

9. บันทึกการปฏิบัติงานประจำวันในรายงานการปฏิบัติงานประจำวันที่งานฝึกวิชาชีพครูจัดให้การปฏิบัติตนขณะศึกษาสังเกตงานวิชาชีพครู เป็นสิ่งที่นักศึกษาสายครุศาสตร์ควรตระหนักและศึกษาทำความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติตนได้ถูกต้องเหมาะสมไม่เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาและยังเป็นการฝึกประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการประกอบวิชาชีพครูที่ดีในขั้นต่อไป

### การปฏิบัติของนักศึกษาขณะศึกษาสังเกตงานในวิชาชีพครู

นักศึกษาต้องพัฒนาตนและปฏิบัติในเรื่องราวต่าง ๆ ดังนี้

1. ศึกษาคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูขั้นการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ให้เข้าใจและปฏิบัติตามกรอบที่กำหนด
2. วางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล มีความสุภาพอ่อนน้อมมีสัมมาคารวะกับอาจารย์หรือบุคลากรในหน่วยงานทุกคน ให้ความเคารพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์และบุคลากรในโรงเรียน/หน่วยฝึกงานตามความเหมาะสม
3. การแต่งกายให้แต่งกายตามระเบียบการแต่งกายของมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์
4. ปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน/หน่วยฝึกงาน เสมือนเป็นครูหรือเป็นสมาชิกคนหนึ่งในหน่วยงาน และรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน/หน่วยฝึกงานแห่งนั้น
5. มีความสนใจกระตือรือร้นต่องานในหน้าที่พยายามปรับปรุงอยู่เสมอ โดยการพิจารณาด้วยตนเอง หรือปรึกษาครูพี่เลี้ยงแล้วปฏิบัติตามคำแนะนำ
6. เต็มใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมอื่นของโรงเรียน นอกเหนือจากงานในหน้าที่รับผิดชอบ
7. ละเว้นการวิจารณ์โรงเรียน/หน่วยฝึกงานหรือบุคลากรที่ตนเกี่ยวข้องที่ตนปฏิบัติในทางเสื่อมเสีย
8. ไม่ประพฤติให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เช่น เสพเครื่องดองของเมา เล่นการพนัน ประพฤติในทางชั่วสาวเที่ยวเตร่ไปในสถานที่และในเวลาที่ไม่เหมาะสม
9. ต้องมีความสามัคคี กลมเกลียวไม่ทะเลาะกัน
10. ใช้เวลาว่างให้คุ้มค่า และเป็นประโยชน์ต่อการทำงานประสบการณ์วิชาชีพ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
11. ปฏิบัติตามคำตักเตือนและคำแนะนำของผู้บริหารโรงเรียน ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์และตามคำชี้แจงการปฏิบัติงานในเอกสารการฝึกประสบการณ์อย่างเคร่งครัด

### บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1. บุคลากรของโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์ มี 3 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทน
- 2) ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกประสบการณ์แก่นักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
- 3) กรรมการนิเทศก์ หมายถึง ครูในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้ นักศึกษาได้รับคำแนะนำคำปรึกษา และ

การดูแลช่วยเหลือจากบุคลากรในโรงเรียนในวงกว้าง อันจะช่วยให้การฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

## 2. บุคลากรของมหาวิทยาลัยฯ มี 2 กลุ่ม คือ

1) คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง บุคลากรของมหาวิทยาลัย กาฬสินธุ์ อันได้แก่ คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา รองคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย ผู้ช่วยคณบดีงานบริการการศึกษาและวิจัย และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เป็นตัวแทนดูแลในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2) อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์นิเทศก์จากคณะ ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษา

### บทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่าย

#### 1. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนี้

##### 1.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

1) ให้การปฐมนิเทศแก่นักศึกษาในเรื่องบุคคล สถานที่ ตลอดจนอุปกรณ์การเรียนการสอนต่างๆ ของโรงเรียน

2) มอบหมายงานด้านการสอนให้นักศึกษา

3) สังเกต สอดส่องดูแล และให้คำแนะนำในด้านความประพฤติและการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกประสบการณ์ฯ

4) ให้การคุ้มครอง ดูแลนักศึกษาในด้านที่พักอาศัย และความปลอดภัย

5) นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในชุมชน

6) วัดและประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาตามที่กำหนดไว้ในแนวทางการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัย

##### 1.2 บทบาทต่อครูพี่เลี้ยง

1) เลือกสรรบุคลากรในโรงเรียนที่จะทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง

2) สอดส่องดูแลครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ให้เอาใจใส่และร่วมทำงานกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์อย่างใกล้ชิด

3) ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษาฝึกประสบการณ์กับครูพี่เลี้ยงและบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

4) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ครูพี่เลี้ยงเมื่อมีปัญหาด้านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา

##### 1.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

- 1) ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตน และการฝึกประสบการณ์  
ของนักศึกษา
- 2) รายงานอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
- 3) ให้ข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
- 4) แจ้งผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นสุดการฝึก

## 2. บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

### คุณสมบัติของครูพี่เลี้ยง

ครูพี่เลี้ยง ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนดดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี (กรณีจบสาขาวิชา) หรือมีประสบการณ์  
ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี (กรณีจบสาขาวิชาอื่น) และปัจจุบันปฏิบัติการสอนในวิชานั้น
3. มีคุณลักษณะของความเป็นครู
4. หากมีคุณสมบัติตามข้อ 1 – 3 สามารถเป็นครูพี่เลี้ยงได้ทั้งข้าราชการ หรืออัตราจ้าง

### บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยง

#### 2.1 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

1. แนะนำนักศึกษาแก่ผู้เรียนในชั้นเรียน
2. แนะนำนักศึกษาให้เข้าใจสภาพการเรียนและปัญหาของผู้เรียน
3. เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สังเกตการสอนของตนก่อนลงมือปฏิบัติจริง
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการสอนรายวิชา และแผนการสอนรายสัปดาห์
5. สานิตการสอน แนะนำ และทำกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียนให้ดูเป็นแบบอย่าง
6. สังเกตการสอนและการทำงานของนักศึกษาอยู่เสมอ ไม่ปล่อยให้สอนโดยลำพัง ช่วยแก้ไข  
ข้อบกพร่องตามหลักการ เพื่อให้การสอนเป็นไปได้อย่างดี
7. ช่วยแนะนำนักศึกษาในด้านการจัดการเลือก การทำ และการใช้สื่อการสอน ตลอดจน  
แหล่งวิทยาการต่างๆ
8. ตรวจสอบการสอน พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะล่วงหน้าก่อนที่นักศึกษาจะทำการสอน
9. ปรึกษาหารือ และวางแผนร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ  
ของนักศึกษา
10. วัดและประเมินผลการปฏิบัติการสอน
11. ให้คำปรึกษา และแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้เหมาะสม
12. ให้คำปรึกษาและแนะแนวทางแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหา
13. ประเมินผลและร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษา

## 2.2 บทบาทต่อโรงเรียน

1. รับนโยบายและให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการให้การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่นักศึกษา
2. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่โรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
3. ติดต่อและประสานระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน
4. ให้ข้อมูลและผลการนิเทศนักศึกษาแก่ทางโรงเรียน
5. ส่งผลการประเมินการฝึกของนักศึกษา และร่วมตัดสินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับทางโรงเรียน

## 2.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

1. ร่วมปรึกษากับอาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา
2. แจ้งอาจารย์นิเทศก์หรือมหาวิทยาลัย ในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นกับนักศึกษา
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาแก่มหาวิทยาลัย
4. ให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัยในเรื่องเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

## 3. บทบาทหน้าที่ของกรรมการนิเทศก์

กรรมการนิเทศก์เป็นบุคลากรที่โรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์แต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากครูพี่เลี้ยง ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้รับคำแนะนำช่วยเหลือด้านต่างๆ ในวงกว้างขึ้น ดังนั้น กรรมการนิเทศก์จึงมีบทบาทหน้าที่เช่นเดียวกับครูพี่เลี้ยงนั่นเอง

## 4. บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัย

### คุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์

อาจารย์นิเทศก์ที่จะออกนิเทศนักศึกษาปฏิบัติการสอนได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติตามที่คุรุสภากำหนด ดังนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์
2. มีทักษะการนิเทศ โดยมีประสบการณ์การนิเทศไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี

### บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์

1. นิเทศนักศึกษา อย่างน้อย 1 ครั้ง
2. ตรวจสอบการสอน เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา
3. สังเกตการสอนของนักศึกษาในชั้น เพื่อติดตามการพัฒนาของนักศึกษา
4. พบนักศึกษา เพื่อรับทราบปัญหาในการปฏิบัติการสอน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

อย่างสม่ำเสมอ

5. พบครูพี่เลี้ยง เพื่อปรึกษาและวางแผนร่วมกัน เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักศึกษา
6. พบผู้บริหารโรงเรียน เพื่อทราบนโยบายของโรงเรียน และสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีตามโอกาส

อันสมควร

7. เข้าร่วมสัมมนาการปฏิบัติการสอน เพื่อทราบปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อนักศึกษา
8. ประเมินผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด โดยร่วมมือกับครูพี่เลี้ยง

อาจารย์นิเทศก์จากมหาวิทยาลัยมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูดังนี้

#### 4.1 บทบาทต่อโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์

- 1) ประสานงานกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู

- 2) ร่วมปรึกษาหารือกับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเมื่อการสอนและงานด้านต่างๆ ของนักศึกษามีปัญหา และร่วมกันวางแผนงานด้านต่างๆ ด้วย

ในโรงเรียน

- 3) ชี้แจงนโยบายและแนวปฏิบัติต่างๆ เกี่ยวกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแก่บุคลากร

- 4) ประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนในการสอดส่องติดตามการประพฤติตนของนักศึกษา

#### 4.2 บทบาทต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ประพฤติทั่วไป

- 1) เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่นักศึกษาทั้งในด้านการสอน การปรับตัวและความ

ชั้นแก่นักศึกษา

- 2) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการควบคุม

- 3) ตรวจสอบแผนการสอน และติดตามพัฒนาการในการทำแผนการสอนของนักศึกษา

- 4) ควบคุมดูแลความประพฤติ และการปฏิบัติตนของนักศึกษา

ปรับปรุงการสอนของนักศึกษา

- 5) นิเทศการสอนของนักศึกษา แล้วให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขและ

- 6) ประเมินผลการสอนของนักศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่มหาวิทยาลัยฯ กำหนดไว้

- 7) ร่วมประชุมสัมมนาแก่นักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์ และเมื่อเสร็จสิ้นการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู

#### 4.3 บทบาทต่อมหาวิทยาลัย

ประสบการณ์

- 1) เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึก

- 2) ร่วมประชุมวางแผนกับคณะกรรมการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

- 3) ศึกษาทำความเข้าใจงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานนิเทศได้

อย่างมีประสิทธิภาพ

4) เสนอข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูต่อมหาวิทยาลัย

#### 5. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

คณะกรรมการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของมีบทบาทหน้าที่ในงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู ดังนี้

- 1) กำหนดนโยบายและแนวทางในการดำเนินงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของมหาวิทยาลัย
- 2) ร่วมประชุมและวางแผนการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เช่น กำหนดการต่างๆ ในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาการจัดตารางนิเทศ เป็นต้น
- 3) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาเพื่อชี้แจงแนวปฏิบัติต่างๆ ก่อนที่นักศึกษาจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
- 4) ประสานงานระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของมหาวิทยาลัย
- 5) ประสานงานกับโรงเรียนหรือหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เพื่อให้การจัดและดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูบังเกิดผลดี

## ส่วนที่ 4

### แนวการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

นักศึกษาที่ออกไปการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 จะต้องปฏิบัติงานไปพร้อมกัน  
ใน 2 ลักษณะ คือ

#### 1. งานการศึกษา สังเกต และทดลองสอน กำหนดและเขียนรายงานส่งดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของโรงเรียนทุกด้าน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 2
2. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูผู้สอน	1. สังเกตการปฏิบัติงานสอนของครู จากครูพี่เลี้ยง ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การวัดประเมินผลและการจัดการเรียนการสอน โดยการซักถามและสังเกตการณ์สอนของครูพี่เลี้ยง และงานในหน้าที่ครูผู้สอน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 3
3. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	1. ศึกษาและสอบถามผู้บริหารหรือครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โครงสร้างตามรายวิชาเอก การเขียนแผนจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ และการทดลองสอน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 4
4. การศึกษาและสังเกตงานในหน้าที่ครูประจำชั้น	1. ศึกษาและสังเกตงานที่ครูผู้สอนประจำชั้นปฏิบัติ และซักถามจากครูพี่เลี้ยง 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 5
5. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู	1. การศึกษาและสังเกตบุคลิกภาพของครู 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 6
6. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน	1. การศึกษาและสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไปของนักเรียน ในโรงเรียนตามรายการที่กำหนดให้ ในแต่ละด้านให้ศึกษาว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีสภาพอย่างไร และ แสดงออกอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องนั้น บันทึกผลการสังเกตนักเรียนรายบุคคลอย่างน้อย 3 คน และเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างน้อย 1 คน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 7
7. การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมประจำวัน	1. ศึกษาและสังเกตการมีส่วนร่วมประจำวัน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 8



รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
8. การบริหารจัดการ สถานศึกษา และ ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน	1. ศึกษาและสังเกตแบบบริการของโรงเรียนด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านกิจการ นักเรียน ด้านธุรการ การเงิน และด้านอาคารสถานที่ 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 9
9. บันทึกการศึกษาและสังเกต สภาพชุมชนและ ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน	1. ศึกษาและสังเกตลักษณะของชุมชนและสังเกตความสัมพันธ์ ของโรงเรียนกับชุมชนทุกด้าน อย่างน้อย 1 ชุมชน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 10
10. การศึกษาจรรยาบรรณ วิชาชีพครูและการปฏิบัติ หน้าที่ครู	1. สังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ หรือศึกษาเอกสาร ที่เกี่ยวกับพฤติกรรม ของครู ในโรงเรียน 2. เขียนรายงานตามประเด็นที่กำหนดในกิจกรรมที่ 11

2. งานการมีส่วนร่วม เป็นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูในฐานะผู้ช่วยครู โดยการไปช่วยครูที่เลี้ยง  
ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูบางประการที่ไม่ใช่งานสอนโดยตรงตามตารางสอน และเขียนบันทึกเพื่อรายงานการ  
ปฏิบัติงานประจำวัน ดังมีรายการปฏิบัติงานดังนี้

รายการศึกษา/ปฏิบัติ	แนวปฏิบัติ
1. การปฏิบัติงานเป็นผู้ช่วยครู 1.1 งานธุรการชั้นเรียน - ทำบัญชีเรียกชื่อ/สมุดประจำชั้น - จัดทำข้อมูลสถิติ - บันทึกแบบฟอร์มอื่นๆ	1. ศึกษาวิธีการปฏิบัติงานให้เข้าใจชัดเจนและช่วยครูที่เลี้ยง ปฏิบัติงานหรือฝึกปฏิบัติงาน 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.2 งานสนับสนุนการเรียนการสอน ช่วยเตรียมสื่อการสอน, จัดป้ายนิเทศ ช่วยตรวจแบบฝึกหัด ช่วยสอนซ่อมเสริม รายบุคคลหรือกลุ่มย่อย เป็นต้น และ ช่วยเตรียมเครื่องมือวัสดุและอื่นๆ	1. ศึกษาแนวปฏิบัติจากครูที่เลี้ยงและช่วยปฏิบัติงาน ที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ดีที่สุด 2. เขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน
1.3 งานการจัดกิจกรรมการพัฒนา ผู้เรียน - กิจกรรมแนะแนว - ชุมนุม ชมรมทางวิชาการ ตามความถนัดและสนใจ - ลูกเสือ เนตรนารี	1. ศึกษาแนวปฏิบัติงานต่างๆ จากครูที่เลี้ยงและร่วม ปฏิบัติงานตามที่ครูที่เลี้ยงมอบหมายให้ 2. เขียนบันทึกผลการปฏิบัติงาน

สำหรับงานในส่วนนี้ นักศึกษาต้องเขียนบันทึกการปฏิบัติงานประจำวันลงในสมุดที่เตรียมไว้ แล้วนำส่งครูพี่เลี้ยงตรวจทุกวันทีไปปฏิบัติงาน ในช่วงเวลาก่อนกลับจากโรงเรียน และส่งอาจารย์นิเทศก์ตรวจสอบตามกำหนดเวลาที่อาจารย์นิเทศก์นัดหมาย ส่วนรายงานตามแบบบันทึกอื่นๆ นั้นจะต้องส่งให้อาจารย์นิเทศก์ตรวจตามกำหนดการที่ศูนย์ฝึกวิชาชีพครูกำหนดนัดหมาย

### 3. การสัมมนา

การสัมมนาเป็นวิธีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากการศึกษาสังเกต และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติวิชาชีพครูในโรงเรียน โดยนักศึกษาต้องร่วมสัมมนาเป็นระยะๆ ภายหลังจากได้ศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียนในโรงเรียนแล้วโดยดำเนินการดังนี้

3.1 นำเสนอรายละเอียดของการศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ โดยสรุป

3.2 นักศึกษานำเสนอสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ร่วมกับครูพี่เลี้ยงที่ใช้ในการสอนในห้องเรียนมา นำเสนอประกอบแผนการสอนที่ใช้ในห้องเรียน ในฐานะที่เป็นผู้ช่วยครู สื่อการจัดการเรียนรู้จะเป็นงานที่นักศึกษาใช้ในการทดลองจัดการเรียนรู้ โดยต้องมีแผนประกอบ โดยแผนจะต้องผ่านการรับรองจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว และสื่อผ่านการใช้แล้ว

## ส่วนที่ 5

### การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

#### ระเบียบในการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

การประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) ยึดข้อบังคับมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยการศึกษาปริญญาตรี พ.ศ.2559 กำหนดไว้ว่า การประเมินรายวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรายวิชา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถ้าได้ระดับคะแนนต่ำกว่า C ถือว่าสอบตก นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำ

#### หลักการของการประเมินผล

การฝึกประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพครู มีหลักการของการประเมินผลที่ยึดถือ ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพด้านต่างๆ ในการเป็นครู โดยถือว่าการประเมิน เพื่อวินิจฉัยข้อดี และข้อควรปรับปรุงเป็นช่วงๆ หรือเป็นลำดับขั้นต่อน้อยอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาครู ได้ทราบผลการประเมินและการปรับปรุง หรือพัฒนาสมรรถภาพในการเป็นครูได้เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ แล้วจึงมีการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถนั้นๆ ในภายหลัง

2. เป็นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ โดยการตัดสินผลแต่ละแบบประเมินจะต้องพิจารณาไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

3. เป็นการประเมินสมรรถภาพของนักศึกษาให้ครอบคลุมในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ เทคนิควิธี และคุณลักษณะ โดยอาศัยผู้ประเมินสองฝ่าย ทั้งฝ่ายของมหาวิทยาลัยและโรงเรียนที่เป็นหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

#### จุดประสงค์ของการประเมินผลการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3

การประเมินผลการปฏิบัติวิชาชีพครู มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษาครูอย่างต่อเนื่องกันตลอดเวลา โดยนักศึกษาครูได้ทราบผลการปฏิบัติและพัฒนาตนเองจนบรรลุผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เพื่อตัดสินผลรวมของการปฏิบัติวิชาชีพครูในแต่ละขั้นตอน หลังจากนักศึกษาได้รับการพัฒนาความสามารถจนน่าพอใจแล้ว

#### หมายเหตุ

1. นักศึกษาต้องแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ให้ถูกต้องตามระเบียบ หรือตามแบบฟอร์มที่โรงเรียนได้กำหนด ตลอดระยะเวลาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. นักศึกษาต้องมีเวลาฝึกประสบการณ์ในหน่วยฝึกไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง